

00RLOGS- GETROFFENENWETTEN ZORGWETTEN

OORLOGSGETROFFENENWETTEN ZORGWETTEN

Wat vindt u in deze handreiking:

1. Handreiking oorlogsgetroffenenwetten Wuv, Wubo, AOR.
2. Verschillen en overeenkomsten in voorzieningen in oorlogsgetroffenenwetgeving en Wmo-juridisch kader.
3. Gevolgen bij verhuizing naar Wlz-instelling voor Wuv/Wubo/AOR voorzieningen.

HANDREIKING OORLOGSGETROFFENENWETTEN WUV, WUBO, AOR

Als u of iemand in uw familie blijvende geestelijke of lichamelijke gezondheidsklachten heeft die terug te voeren zijn op ervaringen in Nederlands-Indië tussen 1941 en 1954, bestaat er de mogelijkheid om aanspraak te maken op erkenning als oorlogsslachtoffer en toekenning van uitkeringen en voorzieningen in het kader van oorlogsgetroffenenwetgeving. Hiervoor gaat u in gesprek met een rapporteur van Stichting Pelita; de uitkeringen worden toegekend door de Sociale Verzekeringsbank (SVB), afdeling Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen (V&O) in Leiden.

Als u overweegt een aanvraag in te dienen bij een of meer van deze regelingen is het belangrijk om de verschillen tussen de oorlogsgetroffenenwetten te weten, maar ook hoe deze zich onderling tot elkaar verhouden. Met deze handreiking wijzen wij u snel de weg naar de regeling die het beste past bij u, uw familielid of uw cliënt. Elk van deze wetten heeft betrekking op een specifieke periode uit het verleden. Het is mogelijk dat iemand in aanmerking komt voor meerdere van deze oorlogswetten.

De handreiking betreft de drie belangrijkste oorlogsgetroffenenwetten die van toepassing zijn op de doelgroep uit het voormalig Nederlands-Indië. Op de SVB-website vindt u daarnaast verdiepingsbrochures, waarin veel gedetailleerder op de oorlogsgetroffenenwetten wordt ingegaan. Daarin kunt u ook de definities van de verschillende categorieën van oorlogsslachtoffers en het onderscheid tussen bijzondere en algemene oorlogsomstandigheden vinden. Onderaan deze handreiking vindt u drie handige links naar deze brochures.

De oorlogsgetroffenenwetten

De jaartallen tussen haakjes achter de individuele wet geven aan over welke periode in uw leven deze wet van toepassing is:

- **Wuv, Wet Uitkeringen Vervolgingslachtoffers**, bestaat sinds 1973 (8-3-1942 t/m 15-8-1945).
Op 8 maart 1942 begon de bezetting van Nederlands-Indië door Japan en begon grootschalige internering van krijgsgevangenen en burgers. Op 15 augustus 1945 capituleerde Japan; dit betekende het einde van de Tweede Wereldoorlog.
- **Wubo, Wet Uitkeringen Burger Oorlogsslachtoffers**, bestaat sinds 1984 (8-3-1942 t/m 27-12-1949).
De Wubo heeft zowel betrekking op de periode van de Japanse bezetting, als op de Bersiaperiode en de dekolonisatieoorlog daarna. Op 27 december 1949 kwam er met de Soevereiniteitsoverdracht een einde aan het Nederlandse koloniale bewind.
- **AOR, Algemene Oorlogsongevallen Regeling**, bestaat sinds 1942 (8-12-1941 tot 1-2-1954).
Op 8 december 1941 begon de oorlog met Japan. De AOR heeft betrekking op de hele oorlogs- en bezettingsperiode, de jaren van de dekolonisatieoorlog, en de beginjaren '50 toen nog veel Nederlanders en Molukse KNIL-gezinnen het slachtoffer werden van ongeregelheden in Indonesië.

Waar komt u voor in aanmerking?

Bent u:

- in de Japanse bezettingstijd geïnterneerd geweest als burger? **Wuv, Wubo en AOR aanvragen**.
- in de Japanse bezettingstijd geïnterneerd geweest als KNIL-krijgsgevangene? **Wuv aanvragen**.
- in de Japanse bezettingstijd en Bersiap buitenkamper geweest? **Wubo en AOR aanvragen**.
- in de Bersiaperiode in een extremistenkamp geïnterneerd geweest? **Wubo en AOR aanvragen**.

Heeft u:

- uw vader en/of moeder in de Japanse internering verloren? **Wuv anti-hardheid aanvragen**.
- in de periode 28-12-1949 t/m 1-2-1954 ongeregelheden meegemaakt? **AOR aanvragen**.

Bij de Wuv en Wubo volgt erkenning en toekenning van een uitkering en/of voorzieningen wanneer de aanvrager blijvende gezondheidsklachten heeft opgelopen door bijzondere oorlogsomstandigheden.

Bij de AOR volgt erkenning en toekenning van een uitkering en/of voorzieningen wanneer de aanvrager blijvende gezondheidsklachten heeft opgelopen door algemene en/of bijzondere oorlogsomstandigheden.

Basis financiële aanspraken per wet:

Bij de Wuv : maandelijkse uitkering, vergoeding van 4 uur huishoudelijke hulp per week en tegemoetkoming voor Deelname aan het Maatschappelijk Verkeer (DMV).

Bij de Wubo: maandelijkse uitkering en/of Art. 19 toeslag ter verbetering van de levensomstandigheden, vergoeding van 4 uur huishoudelijke hulp per week en tegemoetkoming voor Deelname aan het Maatschappelijk Verkeer (DMV).

Bij de AOR : maandelijkse uitkering en vergoeding van 4 uur huishoudelijke hulp per week (Bij een eigen inkomen van meer dan ongeveer € 1.400, - bruto per maand komt een uitkering AOR niet tot uitbetaling).

Waar u op moet letten:

1. Wanneer de uitkering Wuv bij een burger-erkende lager uitvalt dan de maximale Art. 19 toeslag Wubo, dan omzetting Wuv naar Wubo aanvragen met toekenning van volledige Art. 19 toeslag.

2. Toekenning van huishoudelijke hulp, dan wel uitbreiding huishoudelijke hulp AOR van 4 naar 8 uur per week is alleen mogelijk op grond van beperkingen in (alle) huishoudelijke taken op grond van oorlogsgerelateerde gezondheidsklachten. Dit komt in de praktijk bijna nooit voor, dus aanvraag voor uitbreiding huishoudelijke hulp AOR heeft praktisch gezien geen zin.
3. Uitbreiding huishoudelijke hulp Wuv/Wubo van 4 naar 8 uur per week is mogelijk op grond van beperkingen in alle huishoudelijke taken op grond van een combinatie van oorlogsgerelateerde én niet-oorlogsgerelateerde gezondheidsklachten.

Links naar brochures van SVB, afdeling V&O:

Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen | Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen | SVB

Wegwijzer | Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen | SVB

Wat doet V&O | Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen | SVB

Heeft u nog vragen? Of zoekt u hulp bij het indienen van een aanvraag? Neem dan contact op:

Stichting Pelita, telefoon 088-3305111 of SVB, afdeling V&O, telefoon 071-5356500

2 VERSCHILLEN EN OVEREENKOMSTEN IN VOORZIENINGEN IN OORLOGSGETROFFENEN-WETGEVING EN WMO-JURIDISCH KADER

Sinds 2019 zorgen de medewerkers van Stichting Pelita door de Pelita Cliëntondersteuning voor een ‘brug naar zorg’ voor haar cliënten. In de Wmo-keukentafelgesprekken tussen de Pelita cliëntondersteuners en de Wmo-consulenten blijkt vaak onduidelijkheid te zijn over de rechten op enkele basis Wmo-voorzieningen – met name huishoudelijk hulp en vervoer – wanneer de cliënt ook erkend is in het kader van de oorlogsgetroffenenwetten en vanuit deze wetgeving al een vergoeding van huishoudelijke hulp en vervoer (Deelname Maatschappelijk Verkeer, sociaal/medisch vervoer) toegekend heeft gekregen.

Om in dit kader (juridische) duidelijkheid te verschaffen, en ervoor te zorgen dat de cliënt de voorzieningen krijgt waar hij/zij recht op heeft, is onderstaande handreiking geschreven. Omdat het om een juridische inkadering gaat, wordt dit volledige kader onderaan deze handreiking opgenomen. Dit kader is uitgeschreven door juristen van de SVB, en tijdens bijscholing aan dienstverleners van Stichting Pelita in oktober 2019 uitgereikt.

De doelgroep voor wie deze handreiking geschreven is, zijn professionals in het professionele zorgdomein (met name Wmo-consulenten), cliëntondersteuners van Stichting Pelita, en oorlogsgetroffenen uit de Pelitadoelgroep die gebruik maken van voorzieningen in zowel de oorlogsgetroffenenwetgeving als de Wmo.

De twee voornaamste aandachtspunten voor cliëntondersteuning van de Pelitadoelgroep zijn:

Vergoeding huishoudelijke hulp in oorlogsgetroffenenwetten versus toekenning van recht op voorziening huishoudelijke hulp Wmo.

Deze voorzieningen kunnen, zonder dat dat elkaar ‘bijt’, voor beide wetten worden aangevraagd en toegekend. Immers: via de oorlogsgetroffenenwetten wordt vergoeding van een voorziening toegekend, zonder dat de voorziening wordt geleverd. Dat kan de cliënt vervolgens particulier en/of via de Wmo doen.

Deelname Maatschappelijk Verkeer, sociale/medische vervoerskosten versus mobiliteitsvoorziening Wmo regio taxipas.

Hierbij wordt dezelfde redenatie als voor de huishoudelijke hulp gehanteerd. Deze voorzieningen kunnen, zonder dat dat elkaar 'bijt', voor beide wetten worden aangevraagd en toegekend. Immers: via de oorlogsgetroffenenwetten wordt vergoeding van een voorziening toegekend, zonder dat de voorziening wordt geleverd. Dat kan de cliënt vervolgens particulier en/of via de Wmo doen.

VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN (WMO, WLZ, ZVW, ETC.)

Wet- en regelgeving (Wuv en Wubo) _ Een vergoeding ter zake van de noodzakelijke kosten in verband met causale aandoeningen wordt slechts verleend voor zover deze niet ten laste kunnen worden gebracht van een zorgverzekering ingevolge de Zorgverzekeringswet of een andere ziektekostenverzekering of ten laste daarvan zouden kunnen worden gebracht indien een zodanige verzekering is of zou zijn gesloten.

De belanghebbende is gehouden aanspraken op wettelijke voorzieningen geldend te maken, welke kunnen leiden tot een vermindering van de aanspraken op grond van deze wet. Indien de belanghebbende hieraan niet voldoet, kan bij de vaststelling van de uitkering, toeslag, vergoeding en tegemoetkoming rekening worden gehouden met de bedoelde aanspraken.

Beleid _ Bij voorzieningen op grond van de wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen wordt rekening gehouden met voorliggende voorzieningen. Een voorliggende voorziening is een voorziening buiten de oorlogsgetroffenenwetten die betrekking heeft op kosten waarvoor een vergoeding of tegemoetkoming is verleend.

Als voorliggende voorzieningen zijn in ieder geval te beschouwen overeenkomstige voorzieningen op grond van:

- de Wet langdurige zorg (Wlz) (tot 1-1-2015 AWBZ [oud]);
- de Zorgverzekeringswet (Zvw);
- de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo);
- de Wet op de huurtoeslag;
- het Reintegratiebesluit (voorzieningen op grond van de verschillende arbeidsongeschiktheidsregelingen);
- het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsvoorzieningen militairen.

Cliënt moet in beginsel een beroep doen op een voorliggende voorziening. Aanspraken op een voorliggende voorziening komen in mindering op een voorziening uit de wetten voor oorlogsgetroffenen.

Een onderscheid is te maken tussen:

- Kosten die onder de Wlz (tot 1-1-2015 AWBZ) vallen;
- Kosten die onder een ziektekostenverzekering vallen;
- Kosten waarvoor voorzieningen in de Wmo bestaan;
- Huurkosten waarvoor recht op huurtoeslag bestaat;
- Overige voorzieningen.

Kosten die onder de Wlz vallen

Een cliënt die in Nederland woont moet een beroep doen op de Wlz, voor zover het gaat om de zorgfuncties verpleging, behandeling met verblijf of volledig pakket thuis (verzorging en verpleging).

Kosten die onder een ziektekostenverzekering vallen

Cliënt moet een beroep doen op de ziektekostenverzekering voor zover het gaat om kosten die op grond van een ziektekostenverzekering altijd zijn verzekerd, waaronder persoonlijke verzorging. Als het deze kosten betreft, vindt geen vergoeding plaats als cliënt niet om gegronde redenen geen ziektekostenverzekering heeft afgesloten.

Voor Nederland geldt met ingang van 1 januari 2015 dat kosten van verzorging en verpleging thuis onder het basispakket van de Zorgverzekeringswet vallen. De belanghebbende moet hierop een beroep doen. Met aanspraken uit een aanvullende ziektekostenverzekering kan rekening worden gehouden als die aanspraken feitelijk zijn of worden toegekend. Voor de vergoeding van eigen bijdragen en het eigen risico bestaan nadere regels. Bij toepassing van de Wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen en de AOR moet cliënt een ziektekostenverzekering hebben afgesloten voor minimaal:

- de opnamekosten in een ziekenhuis of verpleeginrichting;
- de kosten van klinische specialistische behandeling;
- poliklinische specialistische kosten.

Kosten die hier buiten vallen komen voor vergoeding in aanmerking voor zover deze niet onder de ziektekostenverzekering vallen en causaal zijn. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om de kosten van de huisarts en medicijnen, maar ook om de kosten van fysiotherapie als die niet zijn verzekerd. Voor kosten die onder aanvullende verzekeringen vallen, gelden nadere regels.

Bij uitzondering kan de SVB/PUR een vergoeding verlenen voor kosten die ontstaan door het ontbreken van een ziektekostenverzekering als de ziektekostenverzekering om gegronde redenen niet kon worden afgesloten. De vergoeding is ook in die situatie beperkt tot een vergoeding van de behandeling van de causaal aanvaarde aandoeningen.

Kosten waarvoor voorzieningen in de Wmo bestaan

Cliënt moet een beroep doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), als het gaat om de kosten van eenmalige aanpassingen in of rond het huis boven een bedrag van € 11.500,00. In dat geval is één van de toekenningvereisten dat cliënt een beschikking van de gemeente overlegt, waaruit blijkt dat voor de gevraagde vergoeding een beroep is gedaan op de Wmo.

Daarnaast moet de belanghebbende een beroep op de Wmo doen als het gaat om de volgende (voormalige AWBZ-)voorzieningen:

- a. extramurale dagbesteding;
- b. begeleiding (thuis);
- c. beschermd wonen.

Gaat het om andere voorzieningen op grond van de Wmo, dan kan met aanspraken op de Wmo rekening worden gehouden als die aanspraken feitelijk zijn of worden toegekend. Hierbij geldt dat hierop in het kader van de vergoeding voor één of twee dagdelen huishoudelijke hulp en de tegemoetkoming voor deelname aan het maatschappelijk verkeer niet wordt gecontroleerd.

Huurkosten en huurtoeslag (alleen voor Wuv en Wubo)

Als een huurbijdrage is toegekend moet cliënt een beroep doen op de Wet op de huurtoeslag voordat de huurbijdrage kan worden verleend. Op verzoek van cliënt kan van een aanvraag om huurtoeslag worden afzien, als de woning niet is aangepast in verband met een handicap en bovendien:

- hiervoor het verzamelinkomen te hoog is, of
- hiervoor inkomsten uit sparen en beleggen te hoog zijn, of
- de kale huur hoger is dan de maximale huurgrens voor de huurtoeslag.

Overige voorzieningen

Als voor overige voorzieningen een beroep op een andere regeling mogelijk is, wordt met aanspraken op die regeling rekening gehouden als die aanspraken feitelijk zijn of worden toegekend.

GEVOLGEN BIJ VERHUIZING NAAR WLZ-INSTELLING VOOR WUV/WUBO/AOR VOORZIENINGEN

Ontvangt u uitkeringen en voorzieningen in het kader van de oorlogsgetroffenenwetten en bent u van plan te verhuizen naar een Wlz-instelling? Dan is het van belang om u hierover goed te informeren. In deze handreiking vindt u een beknopt overzicht van de wijzigingen die na verhuizing kunnen plaatsvinden in uw uitkeringen, toeslagen, en voorzieningen.

Permanente (dus niet tijdelijke) opname in een zorginstelling op basis van de Wet langdurige zorg (Wlz) heeft gevolgen voor voorzieningen en uitkeringen toegekend in het kader van de Wuv/Wubo/AOR door de uitkeringsinstantie SVB, afdeling Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen (V&O).

Vaste maandelijkse bijdragen in kosten van huishoudelijke hulp, Deelname aan het Maatschappelijk Verkeer, en sociaal vervoer worden beëindigd in de tweede maand na de verhuizing. Het vergoeden van kosten op declaratiebasis, zoals bijvoorbeeld kosten van medisch vervoer of fysiotherapie behandeling, blijven gehandhaafd.

Er bestaat echter de mogelijkheid om bepaalde voorzieningen (waskosten, Deelname aan het Maatschappelijk Verkeer, en sociaal vervoer) in 'afgeslankte' vorm weer aan te vragen. Hieronder wordt dit per voorziening gedetailleerd uitgelegd.

Wij raden cliënten en hun mantelzorgers altijd aan met de SVB, afdeling V&O, of met Stichting Pelita, contact op te nemen om te informeren naar de financiële gevolgen van een verhuizing naar een Wlz-instelling, ruim voordat men gaat verhuizen. Hiermee komt u niet voor (financiële) verrassingen te staan en kunt u een weloverwogen besluit nemen om wel of niet te verhuizen.

Voorzieningen:

1. Huishoudelijke hulp in het kader van Wuv/Wubo/AOR

De vergoeding voor huishoudelijke hulp wordt ingetrokken. Indien u kosten voor de was maakt, in het tehuis zelf, of als bijvoorbeeld uw kinderen de was verzorgen, kunt u 2 uur huishoudelijke hulp aanvragen als dekking voor de waskosten. Deze voorziening wordt dan toegekend en bedraagt momenteel € 90,91 per maand.

2. Deelname aan het Maatschappelijk Verkeer (DMV) in kader van Wuv/Wubo

DMV wordt ingetrokken. U kunt om voortzetting van DMV vragen indien u toch nog kosten maakt voor het onderhouden van sociale contacten. Denk dan aan kosten voor de vrijetijdsbesteding, vervoer naar familie of vrienden buiten de instelling, lotgenotencontact, etc. U komt dan in aanmerking voor het "lage bedrag" DMV. Dit bedraagt momenteel € 48,80.

3. Vervoer voor onderhouden van sociale contacten in kader van Wuv/Wubo

Sociaal vervoer (de voorziening die men kan krijgen wanneer men door oorlogsgerelateerde gezondheidsklachten niet, of slechts onder begeleiding, gebruik kan maken openbaar vervoer) wordt ingetrokken. Indien u aantoonbaar nog kosten maakt voor sociaal vervoer kunt u dit aanvragen. Bij toekenning wordt de helft van het normbedrag uitgekeerd, te weten € 56,73 per maand.

Uitkeringen en toeslagen:

1. Wuv- en Wubo-uitkeringen

Bij permanent verblijf in een Wlz-instelling wordt uw uitkering vier maanden na verhuizing opnieuw vastgesteld. Dit is afhankelijk van uw persoonlijke situatie:

- Uw partner verhuist niet mee; dan wijzigt het uitkeringspercentage niet.
- Uw partner verhuist niet mee, en u wilt als alleenstaande beschouwd worden; het uitkeringspercentage gaat omlaag. U komt dan in aanmerking voor een AOW-pensioen voor een alleenstaande. Let op; in dit geval heeft Uw partner ook geen recht meer op een eventuele uitkering als nabestaande.
- Uw partner verhuist mee; het uitkeringspercentage daalt naar 12%. De mogelijkheid bestaat dit te verhogen naar 20%, afhankelijk van de hoogte van het inkomen van u en uw partner. Het kan zijn dat in deze situatie uw Wuv- of Wubo-uitkering niet meer tot uitbetaling komt door bijtelling van het normbedrag voor ziektekostenverzekering en eigen bijdrage Wlz en aftrek van uw (gezamenlijke) inkomsten.
- U bent alleenstaand; het uitkeringspercentage daalt naar 12%.

2. AOR-uitkering/Wet indisch verzet (Wiv)-pensioen

Bij verhuizing naar een Wlz-instelling blijven de hoogte van uw AOR-uitkering en Wiv-pensioen hetzelfde. Wel telt de uitkering als inkomen mee bij de bepaling van de hoogte van de eigen bijdrage Wlz.

3. Bedrag niet meetbare invaliditeitskosten Wuv (NMIK) en artikel 19-toeslag Wubo

Bij verhuizing naar een Wlz-instelling worden de NMIK van de Wuv en artikel 19-toeslag van de Wubo gewoon doorbetaald. Indien een Wubo-cliënt ook een uitkering heeft kan het financieel voordeliger zijn om af te zien van de uitkering in ruil voor de volledige artikel 19-toeslag.

Voor Wuv-cliënten met een uitkering die niet of nauwelijks tot uitbetaling komt kan een overstap naar de toeslag artikel 19 bij de Wubo financieel gunstiger zijn. Hiervoor kunt u een aanvraag bij de SVB, afdeling V&O, indienen.

Bij bovenstaande situaties wordt uitgegaan van al toegekende voorzieningen en uitkeringen. Indien een cliënt nog geen voorzieningen en een uitkering voor de AOR/Wuv/Wubo had aangevraagd bestaat daarvoor ook bij verblijf in een Wlz-instelling nog steeds de mogelijkheid. Zoals hierboven al uitgelegd gaat het dan wel om minder uren en lagere bedragen dan wanneer u nog zelfstandig zou wonen.

Mocht het voorgaande nog vragen oproepen, of wilt u hulp bij een aanvraag, neem dan contact op:

Stichting Pelita, telefoon 088-3305111 of **SVB**, afdeling V&O, telefoon 071-5356500